

Zadania domowe z "Podstaw fizyki I"

SERIA 1

Zadanie 1

Czy można znaleźć taki układ odniesienia w którym Chrzczenie Polskie i bitwa pod Grunwaldem zaszłyby:

- a) w tym samym miejscu?
- b) w tym samym czasie?

Zadanie 2

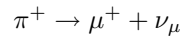
Względem układu odniesienia $\mathcal{O}$ porusza się ze stałą prędkością v wzdłuż osi x układ $\mathcal{O}'$. W układzie $\mathcal{O}'$ znajduje się pręt o długości l_0 tworzący kąt φ' z osią x' . Jaką długość pręta i jaki kąt zmierzy obserwator w $\mathcal{O}$?

Zadanie 3

Wiązka światła tworzy w układzie $\mathcal{O}$ kąt bryłowy $d\Omega$. Wzdłuż osi x porusza się układ $\mathcal{O}'$ ze stałą prędkością v . Jak zmieni się kąt bryłowy, jeśli obserwację wiązki światła będziemy prowadzić z układu $\mathcal{O}'$?

Zadanie 4

Na skutek oddziaływania promieniowania kosmicznego z jądrami tlenu i azotu w górnych warstwach atmosfery powstają mezony π . Są to cząstki nietrwałe, w szczególności mezon π^+ rozpada się na mion i neutrino:

Czas życia mezonu π^+ (liczony w układzie własnym) wynosi $\tau_\pi = 2.6 \cdot 10^{-8}$ s. Zakładając, że mezony wylatują przy produkcji ze średnią prędkością $v = 2.769 \cdot 10^8$ m/s obliczyć w układzie związanym z Ziemią:

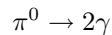
- a) czas życia mezonu π^+
- b) średnią drogę, jaką przebędzie mezon π^+ od momentu kreacji do momentu rozpadu.

Zadanie 5

Przeprowadzono spektrometryczne badania widma promieniowania pochodzącego z odległej galaktyki. Linię widmową o długości fali $\lambda = 7300 \cdot 10^{-10}$ m udało się utożsamić z linią wodoru, która w warunkach laboratorium ma długość fali $\lambda_0 = 4800 \cdot 10^{-10}$ m. Obliczyć prędkość i kierunek ruchu galaktyki przy założeniu, że przesunięcie fal spowodowane było efektem Dopplera.

Zadanie 6

Względem obserwatora $\mathcal{O}$ wzdłuż osi x leci mezon π^0 o energii całkowitej równej podwojonej energii spoczynkowej mezonu $E = 2m_\pi c^2$. Mezon π^0 rozpada się na dwa fotony

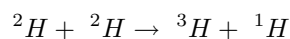
W układzie związanym z mezonem fotony rozlatują się w przeciwnych kierunkach osi y' . Znaleźć energię i kąt jaki tworzą rozlatujące się fotony w układzie odniesienia związanym z obserwatorem $\mathcal{O}$.

Zadanie 7

W jednym z doświadczeń obserwowano zderzenia elastyczne protonów z wiązki rozpędzonej w akceleratorze z protonami spoczywającymi w układzie laboratorium. Sprawdzono, że kąt rozlotu ψ między kierunkami zderzenia zawiera się w przedziale 84–90 stopni. Ile wynosiła energia kinetyczna protonów wiązki (w MeV). Masa protonu $m_p = 938$ MeV/c².

Zadanie 8

Wykonano następujący eksperyment. Nieruchoma tarcza z jądrami deuteru bombardowana była wiązką deuteru o energii kinetycznej $T_0 = 1.808$ MeV. W wyniku reakcji jądrowej nastąpiła produkcja jąder trytu i protonów:

W eksperymencie zmierzono energię kinetyczną protonów wylatujących pod kątem prostym do padającej wiązki jąder deuteru otrzymując wynik 3.467MeV. Tak wykonane pomiary pozwoliły wyznaczyć masę trytu i porównać ją z wynikami otrzymanymi inną metodą. Obliczyć wartość prędkości światła. Przyjając: $m_1\text{H} = 1.673 \cdot 10^{-27}$ kg, $m_2\text{H} = 3.344 \cdot 10^{-27}$ kg, $m_3\text{H} = 5.007 \cdot 10^{-27}$ kg.